

Kommunfullmäktige

Ärenden till kommunfullmäktige

Svar på motion om att inrätta pedagogisk omsorg i kommunal regi samt ordna lokaler där fristående och kommunal pedagogisk omsorg kan samarbeta (KS/2024:426)

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att avslå motionen med hänvisning till utbildningsnämndens yttrande.

Reservation

Maria Fälth (KD) reserverar sig mot beslutet.

Sammanfattning av ärendet

Maria Fälth (KD) och Kristina Klempt (KD) lämnar en motion om att inrätta pedagogisk omsorg i kommunal regi samt ordna lokaler där fristående och kommunal pedagogisk omsorg kan samarbeta.

I motionen föreslås att pedagogisk omsorg i kommunal regi införs för att garantera alternativ i barnomsorgen samt att en kommunal lokal för dagmammor inrättas, där alla kommunens dagmammor kan träffas och samarbeta.

Ärendet behandlades på utbildningsnämndens sammanträde den 24 september 2025 § 56.

Utbildningsnämndens yttrande

Utbildningskontoret bedömer att det inte är det bästa för barnen i kommunen att fatta beslut om att utöka den pedagogiska omsorgen, att inrätta ny verksamhet i kommunal regi, då detta

Kommunfullmäktige

kan få konsekvenser för både befintliga förskolor och pedagogisk omsorg i kommunen. Det är inte heller ett led i att uppfylla lagstiftningens intentioner med att kommunerna ska arbeta för att fler vårdnadshavare söker plats för sina barn i förskolan. Utbildningsnämnden föreslår kommunstyrelsen att anta utbildningsnämndens svar på motionen och föreslå att motionen avslås.

Kommunledningskontorets yttrande

Kommunledningskontoret har inget ytterligare att anföra i ärendet utan föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att avslå motionen med hänvisning till utbildningsnämndens yttrande.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget till avslag på motionen medför inga ekonomiska konsekvenser. Däremot skulle ett bifall få ekonomiska konsekvenser i form av kostnader för ny lokal, kostnader för tomma platser i den då nyinrättade kommunala pedagogiska omsorgen, samt risk för fler tomma platser i befintliga andra verksamheter.

Barnrättsperspektivet

Har barn getts möjlighet att uttrycka sin åsikt?

Nej

Har barns åsikter beaktats?

Nej

Innebär beslutet att barnets bästa sätts i främsta rummet?

Ja, om motionen avslås sätts alla barnens bästa i främsta rummet. Genom att säkerställa att kommunen inte har för många lediga platser, ges bättre förutsättningar för befintliga verksamheter att bedriva en verksamhet med kvalitet, vilket bidrar till att barnets bästa kan värnas i högre utsträckning.

Tillgodoses barnets rätt till utveckling genom beslutet?

Kommunfullmäktige

Ja, om motionen avslås tillgodoses barnets rätt till utveckling på bästa sätt. Detta genom att befintliga förskoleverksamheter och pedagogisk omsorg (familjedaghem) får bästa möjliga förutsättningar att bedriva en kvalitativ verksamhet. Ett bifall av motionen bedöms inte leda till att barnens rätt till utveckling tillvaratas utifrån likvärdig rätt till utveckling och utbildning.

Har det analyserats om några barn diskrimineras av beslutet?

Ja, inga barn diskrimineras av ett avslag av motionen.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att avslå motionen med hänvisning till utbildningsnämndens yttrande.

Ordförandens förslag till beslut

Enligt kontorets förslag.

Yrkanden

Maria Fälth (KD) yrkar bifall till motionen.

Mathias Bohman (S) yrkar bifall till kontorets förslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställer sitt förslag mot Maria Fälths (KD) yrkande om bifall till motionen. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar enligt ordförandens förslag.

Beslutet skickas till:

Kommunfullmäktige

Motionärerna
Utbildningsnämnden

Beslutsunderlag

1. Tjänsteutlåtande ” Svar på motion om att inrätta pedagogisk omsorg i kommunal regi samt ordna lokaler där fristående och kommunal pedagogisk omsorg kan samarbeta”, 2025-08-20, (UBN/2024:180).
 2. Protokollsutdrag från Kommunfullmäktiges sammanträde 2024-10-14 § 191 (KS/2024:426).
 3. Motion om att inrätta pedagogisk omsorg i kommunal regi samt ordna lokaler där fristående och kommunal pedagogisk omsorg kan samarbeta (KS/2024:426)
 4. Behovsanalys för Lokalförsörjningsplan 2025–2035 (UBN 2024:180).
 5. Lagrådsremissen ”En tioårig grundskola”.
 6. Protokollsutdrag från utbildningsnämndens sammanträde 2024-11-13 § 91, (UBN 2023:180).
 7. Tjänsteutlåtande 2024-10-31, Ställningstagande till ansökan om att bedriva enskild pedagogisk omsorg (UBN 2023:180)
-

Ärendet i sin helhet

Maria Fälth (KD) och Kristina Klempt (KD) lämnar en motion om att inrätta pedagogisk omsorg i kommunal regi samt ordna lokaler där fristående och kommunal pedagogisk omsorg kan samarbeta.

I motionen föreslås att:

- Att införa pedagogisk omsorg i kommunal regi för att garantera alternativ i barnomsorgen,
- Att inrätta en kommunal lokal för dagmammor där alla kommunens dagmammor kan träffas och samarbeta.

Motionärerna beskriver att på grund av nya skärpta krav från nationellt håll så blir det allt svårare att bedriva pedagogisk omsorg. De vill därför införa kommunal pedagogisk omsorg för att den ska kunna bedrivas på likvärdiga villkor som med övrig barnomsorg i Upplands Väsby samt att det ska finnas tillgång till en kommunal lokal där kommunens verksamheter

Kommunfullmäktige

(pedagogisk omsorg) kan träffas och samarbeta. De menar att det skulle leda till att om det finns en bas av kommunal pedagogisk omsorg så underlättas karriärvalet för nya huvudmän som senare kanske väljer att starta eget.

Motionärerna skriver följande i motionen:

”Kristdemokraterna anser att detta är en negativ utveckling, därför att varje familj och barn är olika, med olika behov. Det behövs alternativ inom barnomsorgen. Utförarna av pedagogisk omsorg behöver vara trygga i att det är ett framtidsyrke.” vidare skriver de att ” Familjer är olika. Barn är olika. Kommunala dagmammor eller kommunal pedagogisk omsorg ger föräldrar och deras barn fler alternativ inom barnomsorgen. Med kommunala dagmammor säkerställs att den barnomsorgsformen kommer att finnas kvar i framtiden i Upplands Väsby”.

Utbildningsnämndens svar på motionen

Utbildningsnämnden föreslår att motionen avslås med hänvisning till nedanstående analys:

Minskat barnantal och påverkan på befintliga verksamheter

Behovet bedöms inte finnas utifrån befolkningsprognos och minskning av barnantal. Enligt Statistiska centralbyråns, SCB, befolkningsframskrivning som publicerades den 11 juni 2024 framgår att det i genomsnitt kommer att födas 25 800 barn per år i länet under perioden 2024-2040, vilket är en minskning jämfört med de senaste tio åren. Befolkningen i Upplands Väsby i åldern 0-24 år minskar från 30,3 procent 2023 till 27,0 procent 2040 enligt SCB:s prognos.

Enligt den behovsanalys för lokalförsörjningsplan som tagits fram för 2025–2035 framgår det att det kommer att finnas ett överskott av förskoleplatser i samtliga områden i Upplands Väsby under hela perioden 2025–2035.

Lediga platser i verksamheter, medför minskat ekonomiskt stöd, då ersättning från kommunen ges för faktiskt antal inskrivna barn, och det i sin tur kan leda en minskad kvalitet i verksamheterna då de ekonomiska förutsättningarna ändras.

Om kommunen skulle starta pedagogisk omsorg skulle det finnas risk att befintliga verksamheter inte kommer att kunna fylla sina platser i lika stor utsträckning och då inte kan kunna bedriva en kvalitativ verksamhet. Det finns även en risk att nyetablering av pedagogisk omsorg skulle kunna leda till att redan etablerade förskoleverksamheter och/eller familjedaghem i kommunen kan tvingas att stängas ner.

Kommunfullmäktige

Utbildningsnämnden har de senaste åren fått flera ansökningar från nya huvudmän som vill bedriva pedagogisk omsorg. Utbildningsnämnden har den 13 november 2024 § 91 fattat beslut om att avslå en ny huvudmans ansökan om att starta upp pedagogisk omsorg, utifrån bedömningen att det idag finns lediga platser på många av kommunens förskolor och då även antalet barn i kö till den befintliga pedagogiska omsorgen är lågt.

Likvärdig utbildning – Lagförändringar – krav på uppsökande verksamhet och tioårig grundskola

Sedan den 1 juli 2023 måste alla kommuner arbeta för att fler barn ska gå i förskolan, enligt skollagens 8 kap. 12a§ s. Alla kommuner behöver arbeta uppsökande och ta kontakt med vårdnadshavarna till de barn som inte har en plats i förskolan. Alla kommuner behöver erbjuda och reservera en förskoleplats till vissa grupper av barn, även om barnets vårdnadshavare inte har ansökt om förskoleplats. Det innebär också att kommunen behöver informera vårdnadshavare med barn i pedagogisk omsorg om förskolans verksamhet. Kommunen har utifrån lagstiftningen ett ansvar att se till att så många barn som möjligt söker sig till en förskola i kommunen. Riksdagen har beslutat att införa en tioårig grundskola och förändringen ska träda i kraft hösten 2028. Anledningen till förändringen är bland annat att skapa en mer likvärdig utbildning för alla elever genom att ge en tydligare övergång från förskola till grundskola. I Lagrådsremissen ”En tioårig grundskola” kap. 4.1 står följande: ”Sverige behöver en stark kunskapsskola där alla lärare har goda förutsättningar att utföra sitt uppdrag och där alla elever ges förutsättningar att nå utbildningens mål. Att förmedla kunskap är skolans viktigaste uppdrag och grundläggande färdigheter som att läsa, skriva och räkna ska prioriteras tidigt.”

Barns möjligheter till utveckling och lärande har betydelse för deras utveckling och deras förutsättningar att förbereda sig inför start i förskoleklass och skola. Av proposition 2021/22:78 ”Stärkt kvalitet och likvärdighet i pedagogisk omsorg” framgår att: ”Exempelvis visar flera studier att deltagande i förskola har en positiv effekt på fortsatta kunskapsresultat och livsvillkor. En verksamhet av hög kvalitet har dessutom en kompensatorisk effekt och är speciellt betydelsefull för barn från missgynnade förhållanden, för utsatta barn och barn från minoritetsgrupper (se t.ex. Vetenskapsrådets rapport En likvärdig förskola för alla barn – innebörder och indikatorer 2015). Det är därför viktigt att alla delar av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet är av god kvalitet så att barn ges goda möjligheter till utveckling och lärande. Granskningar och studier tyder dock på att det finns en risk för att barn i pedagogisk omsorg inte alltid ges en verksamhet som stimulerar till utveckling och lärande. Utredningen konstaterar även att skillnaderna mellan förskolan och den pedagogiska omsorgen har blivit större i takt med att förskolans roll i skolväsendet har stärkts och förtydligats. Även om lagstiftningen har förstärkts avseende pedagogisk omsorg, så finns det en risk att barnen inte får samma förutsättningar till grundläggande färdigheter i den

Kommunfullmäktige

pedagogiska omsorgen som i förskolan och inte har samma grund och stå på inför start i grundskolan, då kraven på förskolan fortsatt är högre i lagstiftningen.

Efterfrågan på plats i pedagogisk omsorg

Utbildningskontoret kan konstatera att det inte finns någon större efterfrågan på pedagogisk omsorg i kommunen utifrån hur många som ställer sina barn i kö till den pedagogisk omsorg som redan finns etablerad i kommunen,

Inrätta en kommunal lokal för pedagogisk omsorg där alla kan träffas och samarbeta

Upplands Väsby kommun har idag två fristående familjedaghem. Dessa två familjedaghem samarbetar även idag. Utifrån efterfrågan och behov av kommunal pedagogisk omsorg, bedöms inte behovet av lokal finnas. Om de fristående huvudmännen väljer att samarbeta i större utsträckning finns möjligheter redan idag, att de träffas i en gemensam lokal. Huvudmännen får ersättning för lokal i form av lokalpeng som ingår i grundbeloppet.

Sammanfattningsvis

Utbildningskontoret bedömer inte att det är det bästa för barnen i kommunen att fatta beslut om att utöka den pedagogiska omsorgen, då detta kan få konsekvenser för både befintliga förskolor och pedagogisk omsorg i kommunen. Det är inte heller ett led i att uppfylla lagstiftningens intentioner med att kommunerna ska arbeta för att fler vårdnadshavare söker plats för sina barn i förskolan.

Utbildningsnämnden föreslår till kommunstyrelsen att anta utbildningsnämndens svar på motionen och föreslå att motionen avslås.